

"H"-derbyet startede 1908

Travet i Danmark var internationalt på de tider

Vinderen var en dansk-registreret norsk hest med amerikansk far og russisk mor, med svensk ejer og tjekkisk kusk

Af Lars Donatzky

Der er en ting i travsport, hvor vi er svenskerne overlegne. Bed en svensk traventusiast om at nævne de sidste ti års derbyvindere i rækkefølge. Og bed en dansk travsportsfan om det samme. Danskeren vinder vel med flest rigtige nærmest 10 ud af 10 tilfælde.

Årsagen er naturligvis det årgangsbogstav, den danske travgrundlægger Hugo Jørgensen havde foreslået fra og med fødselsårgangen 1897 og startende med A. Det var frivilligt i starten, og derfor var det ikke lige til at se på resultatlisten ved derbyet i 1908, at dette var det første H-derby. Kun én af de 11 deltagere havde H som forbogstav. Fra næste H-årgang i 1927 blev alt "normalt", selv om enkelte heste undtagelsesvis blev navngivet anderledes.

Kjøbenhavn. Mandagen den 27. April 1908.

Fra Travelskabets Aabningsløb igaar.

Trav i Sne.

—o—
En smuk Sæsonaabning. —
Kampen om den store Derbypris. —
Dreamer Bays Succes.
—o—

Held og Lykke fulgte ifjor Travelskabet i en næsten udæskende Grad. Straalende Vejr hver Dag, der holdtes Væddeløb, en voksende Strøm af Totalisatorguld til Selskabets Kasse og til allersidst som Tillægsgevinst Klasselotteriets 180,000 Kr.

Ved 1908-Sæsonens Aabning igaar begynde det fra den anden Ende. Næppe var Hestene komne paa Pænen, før det gode Formiddagsvejr slog om i Regn, og en halv Times Tid senere var Luften fyldt af store, klodsede Snefnug, der faldt som et koldt, vaadt Omslag paa de i Spænding bankende Hjerter.

I Solskin vilde vistnok den store, nyopførte Murstensbygning for Totalisatoren have virket som et ganske festligt Monument over Spillelederskaben; nu lagde man kun Mærke til, at den ruinagtigt gabede med karmlose Vinduesaabninger. Men Bygnings amfiteatralsk skraanende Tag og Taarnet, som hæver sig over det, benyttedes stærkt af Tjtskuerne.

Første Løb gik forholdsvis sløvt, og det overraskede ikke, at „Dirigent“ vandt med „Baron Guy“ næst efter sig. Derimod var der nok ikke mange, der havde ventet at se „Al-lart“ som Nr. 3. Den gav paa Plads 194 Kr. for en Tikrone.

Hovedinteressen knyttede sig til

Kampen om den store Derbypris.

I Sne og Regn genoptog Travelskabet igaar sin velsignelsesrige Virksomhed. Der var mindst 3—4000 Mennesker, der trodsede Aprildagens Vinterslud.

Tegneren har ovenfor fremstillet det spændende Opløb mellem *Tapper* og *Elsé Libertine* i det store Derbyløb. Takket være den besværlige opbløede Bane sejrede Hankønnet.

Vi henviser iøvrigt til hosstaaende Artikel.

Billedet er fra Politikens forside mandag d. 27.april 1908

Derbyet blev kørt på årets første løbsdag, søndag d. 26. april, i sne og slud. Løbet blev delt i to afdelinger, og resultatet skulle afgøres ved hestenes tider.

Det kunne være blevet meget problematisk, for netop efter 1. afdeling kom et nyt kraftigt snefald, som gjorde banen meget tung før anden del.

Heldigvis var hestene i den 1. afdeling (udvalgt efter dårligst opnåede rekorder som 3-års) så meget dårligere end hestene anden gang, at kun vinderen Axel med kilometertid 1.44,8 kom til at blande sig som femte i den endelige præmierække.

Sejren i den "hurtige" afdeling blev afgjort mellem de to etablerede stjerner Tapper (Smrcka) og favoritten Else Libertine (Joe May), der skiftedes til at føre, og det endte med sejr til Tapper i 1.40,8 ganske kort foran konkurrenten. Man mente, at banen havde været til fordel for Tapper, men allerede ugen efter slog han igen Else Libertine efter en ny hård duel. Nu til odds 79:10, og nu blev Tappers km-tid sænket til 1.37,6. Senere kom Tapper vistnok som første "danskfødt" under 1.30,0 og Else Libertine havde på sin side allerede som treårs sat dansk hopperekord for aldersklassen på 1.34,3. Stærke ungheste på den tid!

II. Dansk Traver-Derby. 5000 (2700 — 900 — 600 — 400 — 300 — 100) Kr. 3000 Meter. For 4-aarige. Indsk. 80 Kr. [16 staaende Underskr.]

Første Afdeling.

Brødr. Mauritzens mellebr. H. <i>Axel</i> , 3000 M., 5:14, ₅ .	J. May. 1.
Mr. Renaldos br. Hp. <i>Miss Aina</i> , 3000 M.	Meecham. 2.
Mr. Harkness' br. Hp. <i>Hekuba</i> , 3000 M.	Stolle. 0.
Sir Ralphs sorte Hp. <i>Miss Goldtassel</i> , 3000 M. L. Nielsen.	0.
Hr. Lauritz' lysbr. H. <i>Irroy</i> , 3000 M.	Uhlig. diskv.

Sikkert vundet.

Irroy blev Nr. 2, men var diskvalificeret for Galop.

Tot.: 11:10. Pl.: 12 og 11:10.

Anden Afdeling.

Mr. Fogs sorte H. <i>Tapper</i> v. Jordan af Secunda, 3000 M., 5:02, ₄	Smrcka. 1.
Brødr. Mauritzens br. Hp. <i>Else Libertine</i> , 3000 M., 5:02, ₆ .	J. May. 2.

Mr. Kings rødsk. Hp. <i>Tramp Girl</i> , 3000 M., 5:08, ₂ .	Pajoncek.	3.
N. M. Jensens br. Hp. <i>Eldona</i> , 3000 M., 5:08, ₈ . .	Roeder.	4.
Mr. Renaldos mkbr. H. <i>Major Refero</i> , 3000 M., 5:15, ₆ .	Meecham.	5.
V. Jacobsens br. Hp. <i>Magnolia</i> , 3000 M.	Kaliszan.	0.
Vundet efter Kamp.		
Tot. : 41:10. Pl. : 12 og 11:10.		
Resultat:		
<i>Tapper</i> (1:40, ₈), 1. — <i>Else Libertine</i> , 2. — <i>Tramp Girl</i> , 3. —		
<i>Eldona</i> , 4. — <i>Axel</i> , 5. — <i>Major Refero</i> , 6.		

Udenlandske trænere var på mode dengang. Joe May kom oprindeligt for Amerika, og Böhmsk fødte Smrcka havde inden da været træner i Bayern. Joe May var Charlottenlunds champion mindst 9 gange, bl.a. i årene 1903-1910, mens Smrcka blev champion et enkelt år i 1911.

Men i det hele taget var der meget internationalt over både heste, ejere og opdrættere:

Tapper var trods sin status som danskregistreret opdrættet i Drammen i Norge af travpioneren Nils Brekke, der havde været med fra Lyngbyvejens bane i 1885-1890 og bl.a. fejret triumfer der med koldblodshesten Max. Han fortsatte i en rum tid efter Lundens åbning i 1891 med at have sommerstald i København - og han vandt selv derbyet i 1912 med Tappers lillebror Saturn - den eneste norske sejr (opdrætter, ejer og kusk) i derbyhistorien. Tapper havde han som en række andre heste i denne sæson lejet ud til den svenske storhesteejer, bygmester Olander.

Tapper havde en amerikansk far Jordan med pasgængerrekord 1.21,7, født i Minnesota i 1887, og en russisk mor Secunda med rekord 1.34, født i 1885, mens Else Libertine var rent amerikansk født i Lexington og kom med sin mor Mesaline (f.1899) til Danmark som føl i 1904. Faderen Libertine (f. 1897) havde amerikansk rekord 1.27,6.

Heste af "gammel dansk" afstamning udgået fra de blandede landracer var sendt stærkt bagud i disse år og kunne ikke mere konkurrere med de udenlandske, til gengæld var alle disse importere med til at skabe det, der efterhånden kunne kaldes en dansk travhest. De flotte russiske orloff-travere havde en kort storhedstid, men nu var også disse ved at blive overhalet af den amerikanske travere.

Både nordmænd og svenskere var henvist til København, hvis de ville til "rigtig" trav. Ganske vist havde man forsøgt på Jägersro første gang året før, hvor 13 af 29 heste kom på besøg fra København, men økonomien i vores broderlands travsport var ikke til det, før

totalisatorspillet blev tilladt. Jägersro åbnede i 1923 med klassiske løb og med danske sejre fra 1926-1928, og først i slutningen af 1920-erne kom Solvalla og Bjerke i gang. Snart blev de svenske klassiske løb forbeholdt det svenske opdræt.

Det skal dog nævnes, at man en række vintre tidligere havde kørt på isen i Oslo (Frognerkilen) og i Stockholm (Brunnsviken), og faktisk var Brunnsviken tættere på Stockholm en række år en reel konkurrent til Solvalla efter dennes åbning. Men en mild vinter uden is ændrede dette billede.

I Charlottenlund var økonomien på top i 1908. Man havde haft godt vejr stort set på alle løbsdage i 1907, og så sluttede året med den store gevinst i Klasseslotteriet på 180.000 kr. En voldsom gevinst, da Lundens ejendom dengang blev vurderet til i alt 200.000 kr.

 Fra Flemming
 Etrups bog: Gå
 med i Lunden

Optimismen var i
 højsædet., og
 derbypræmier på i
 alt 5.000 kr. intet
 problem.

Der var lige før, at
 vi kunne
 konkurrere på
 europæisk plan,
 hvor der i disse
 måneder var
 storløb bl.a. i
 Berlin, Paris
 (St.Cloud),

Budapest og Milano, men allerbedst i Europa var sporten i Wien, hvor sejre på tider omkring 1.25-1,27 ikke var ualmindelige. Østrigs Traber-derby var også Europas ældste fra 1884.

I USA var Hambletonian Stake ikke opfundet endnu, men "derbyet" Kentucky Futurity gik efter tre heats over 1609 meter til The Harvester i bedste km-tid 1.20.

Redaktion afsluttet august 2023 / lars.donatzky@outlook.dk